

تولدی دوباره با نماز توبه یکشنبه های ذیقعه

به نام خدای لوح و قلم

روزها، ماه ها، اوقات هر کدام نوری با خود برای ما به ارمغان می آورد که اگر به درستی از این نورهای معنوی استفاده کنیم ره توشه های خوب و پر باری برای سفر آخرتمان خواهد شد این انوار معنوی در ایام خاصی می تابد و این ما هستیم که باید از آن بهره لازم را ببریم و بدانیم که شاید هرگز چنین فرصتی و موقعیتی برای ما پیش نخواهد آمد و یا اینکه شاید عمرمان کفاف نداد و باین فرصت نصیب ما نگردید پس بهترین استفاده را از این موقعیت های نورانی بنمایید.

حال در ماه ذیقعه نمازی از پیامبر اعظم(ص) نقل شده است که هر کس توفیق خواندن آن را داشته باشد ثواب بسیاری نصیبش خواهد شد در خصوص سند و منبع این روایت آن را در کتاب اقبال ابن طاووس، المراقبات آیت الله ملکی تبریزی، مفاتیح الجنان شیخ عباس قمی، مفاتیح نوین آیت الله مکارم شیرازی مشاهده و بررسی نمودم که در ادامه به شرح این نماز که ما حاصل مطالعه ام از کتاب های ذکر شده می باشد می پردازیم.

سید ابن طاووس از علمای بزرگ شیعه و دارای آثار گران قدر در موضوع دعا و علوم اسلامی و صاحب مقتل معروف لهوف، در کتاب اقبال الاعمال در فضیلت ذی القعه گفته است: ماه ذی القعه ماهی است که به هنگام شدت و گرفتاری، زمان خوبی برای دعاست؛ این ماه، "ماه اجابت دعاها" نامیده شده است، لذا باید اوقاتش را غنیمت شمرد و در آن روزه حاجت گرفت.

سید ابن طاووس در روایتی نقل کرده که ذی القعه محل اجابت دعاء است در وقت شدت و در روز یکشنبه ی این ماه نمازی با فضیلت بسیار از رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت کرده که مجملش آن است که هر که آن را بجا آورد، توبه اش مقبول و گناهش آمرزیده شود و خُصَمَاء او در روز قیامت از او راضی شوند و با ایمان بمیرد و دینش گرفته نشود و قبرش گشاده و نورانی گردد و والدینش از او راضی گردند و مغفرت شامل حال او و والدین او و ذریه او گردد و توسعه ی رزق پیدا کند و ملک الموت با او در وقت مردن مدارا کند و به آسانی جان او بیرون شود.

در خصوص حقیقت استغفار از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده : که گوینده ای در محضر آن حضرت گفت : اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ. حضرت به او فرمود : مادرت بر تو بگرید آیا می دانی استغفار چیست ؟ استغفار درجه ی علّیین است و آن نامی است برای شش معنی : اول : پشیمانی از گذشته. دوم : عزم بر این که به آن گناه رجوع نکند و دیگر آن را انجام ندهد. سوم : اگر حقّی از مردم بر عهده ی اوست، ادا کند تا خدا را که ملاقات می کند، پاک باشد و حقّی از دیگران بر او نمانده باشد. چهارم : هر واجبی که بر عهده ی اوست و آن را ضایع ساخته

است، حقّ آن را ادا نماید. پنجم : بر خود حتم کند گوشتی که از گناه بر تن او روییده است، به وسیله ی حزن و اندوه، آب شود تا پوست به استخوان بچسبد و بین آنها گوشت تازه برآید. ششم : به بدن خود اَلَم و سختی طاعت را بچشاند همان طوری که شیرینی گناه و معصیت را چشانیده بود. در این وقت بگوید : اَسْتَغْفِرُ اللهَ (المراقبات . ص ۳۶۹) .

ماه ذی القعدة یکشنبه هایی دارد برای تولدی دوباره؛ برای پاک شدن و بار گناه را بر زمین نهادن.

در این ماه بهشتی، عملی از حضرت رسول (صلی الله علیه و آله) روایت شده است که برای انسان آرام و قرار نمی گذارد

«انس بن مالک» می گوید: رسول خدا در یکشنبه ی ماه ذیقعدة از منزل بیرون آمد و فرمود: ای مردم، کدام یک از شما می خواهد توبه کند؟ عرض کردیم: همه می خواهیم توبه کنیم حضرت فرمودند: عملی را به شما هدیه می کنم که اگر انجامش دهید:.

* توبه شما قبول می شود.

* گناهانتان آمرزیده می شود.

* خُصَمای شما (کسانیکه از شما ناراضی هستند) در روز قیامت از شما راضی می گردند.

* با ایمان از دنیا می روید.

* دینتان حفظ می شود.

* قبرتان گشاده و نورانی می شود.

* والدینتان از شما راضی می شوند.

* مغفرت الهی شامل حال والدین و فرزندان شما می گردد.

* رزق و روزی شما افزایش می یابد.

* ملک‌الملك (عزرائیل) در هنگام مردن با شما مدارا می کند.

* در لحظات مرگ جانتان به آسانی بیرون می شود.

ایشان گفتند : این عمل شریف را جبرئیل در شب معراج به من آموخت.

اما بریم سراغ خود عمل؛ کیفیت و چگونگی انجامش به این نحو است که در روز یکشنبه ماه ذیقعدہ:

۱- غسل نماید.

۲- وضو بگیرد.

۳- چهار رکعت نماز بجا آورد. (دو تا دو رکعتی) در هر رکعت یک بار (سوره حمد)، سه بار (سوره توحید) و یک بار معوذتین (سوره ناس و سوره فلق) بخواند.

۴- بعد از نماز هفتاد بار استغفار کنید (استغفرالله ربی و اتوب الیه)

۵- سپس (لا حول و لا قوة الا بالله) بگویند.

۶- و در انتها بگویند:

يا عزيزُ يا غفار، اِغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَ ذُنُوبَ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

سپس فرمود: هر بنده ای از امت من این عمل را انجام دهد، از آسمان به او ندا می شود: ای بنده ی خدا، عمل خود از نو آغاز کن؛ زیرا توبه ی تو پذیرفته و گناه تو آمرزیده شد.» و فرشته ای از زیر عرش به او خطاب می کند: «ای بنده خجسته باد بر تو و فرزندان تو!» و فرشته ای دیگر ندا می کند: «ای بنده، دشمنان تو در روز قیامت از تو راضی خواهند گردید.»

و فرشته ای دیگر ندا می کند: «ای بنده، تو مومن از دنیا می روی و دین تو از تو گرفته نمی شود و قبر تو گشوده و نورانی می شود.»

و فرشته ای دیگر ندا می کند: «ای بنده، پدر و مادر تو از تو راضی خواهند گردید، اگر چه از تو ناخشنود باشند و پدر و مادر و فرزندان تو آمرزیده شدند و روزی تو در دنیا و آخرت گشوده و فراوان خواهد بود.»

و جبرئیل علیه السلام ندا می کند: «من همراه با فرشته ی مرگ می آیم و به او سفارش می کنم که با تو به نرمی رفتار کند و اثر مرگ حتی خراشی در تو ایجاد نخواهد کرد و فقط روح تو به آرامی از بدنت خارج خواهد شد.»

عرض کردیم: ای رسول خدا، اگر بنده ای این عمل را در غیر این ماه انجام دهد، چه اثری خواهد داشت؟ فرمود: «همانند آن چه توصیف کردم برای او خواهد بود و این سخنان را جبرئیل علیه السلام آنگاه که خداوند مرا به آسمان (معراج) بر، به من آموخت.

یک نکته در باب سند این روایت: این حدیث مرسل (مُرْسَلٌ حدیثی است که یا سند ندارد یا در سند آن، نام همه راویان ذکر نشده باشد) و از جهت سندی ضعیف است ولی با توجه به قاعده تسامح در ادله سنن (قاعده ای فقهی است که فقها بر اساس آن، در ادله و مستندات احکام مستحب سخت گیری نمی کنند و شرایط احراز حجیت خبر واحد را ضروری نمی دانند. بر این اساس، ضعف سند روایتی که بیانگر حکم مستحب است، مانع عمل به آن نمی شود. دلیل این قاعده برخی روایات است که به اخبار «مَنْ بَلَغَ» مشهورند. در گستره این قاعده و شمول آن نسبت به مکروهات و قصص اختلافاتی وجود دارد. برخی نیز با این

قاعده به مخالفت برخاسته‌اند و آن را موجب تحریف دین می‌دانند. (خواندن این نماز صحیح بوده و ان شاءالله به این فضائل خواهد رسید.

همواره به کار خیر موفق باشید و عاقبت بخیر

به قلم: امیر محسن سلطان احمدی

منابع استفاده شده در این یادداشت:

۱۱ اقبال

۱۲ المراقبات

۳ مفاتیح الجنان

۴ مفاتیح نوین

۵ ویکی شیعه